

1532
Cuv
Asociațiunea pentru lecturi
române
Str. Longuș 6
Lucu

ui exemplar: 1 coroană.

minecă, 2 Malu 1920.

Nr. 19.

FOAIA POPORULUI

Cea mai veche foaie politică-poporală înființată la anul 1892 de partidul național român

Sub conducerea unui comitet

PREȚUL ABONAMENTULUI

Pe un an Lei 14.—
Pe o jumătate de an Lei 7.—
Pe un pătrar de an Lei 3.50
Prețul unui Exemplar Lei —.30

Redacția și Administrația:
Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 12.
(lângă poștă)

Telefon Nr. 146.
Adresa telegrafică: »Foaia Poporului«.

INSERATE

se primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(strada Măcelarilor Nr. 12).

Un șir petiț primădată 50 bani, a doua-oară
40 bani, a treia-oară 30 bani.

Congresul dela Alba-Iulia.

Au luat parte peste 500 delegați din toate județele Transilvaniei, apoi deputații, senatorii și mult popor din jur. — Congresul a hotărât luarea luptei cu guvernul generalului Averescu, care dorește desființarea acestui partid istoric și cinstit. — S'a hotărât colaborare în alegeri cu Federația națională-socială (partidul Iorga și Țărăniștii) din vechiul regat. — Dl Vasile Goldiș, ministru al Ardealului în guvernul Averescu, a demisionat. — Programul partidului a fost prefăcut amăsurat noilor împrejurări. — Pregătiri în fața alegerilor.

Congresul partidului național român, care s'a ținut la Alba-Iulia în zilele din 23 și 24 Aprilie, a reușit pe deplin. Tot ce are Ardealul mai de valoare a fost acolo. În frunte erau bărbații, cari de zeci de ani au luptat pentru realizarea idealului românesc, iar în jurul lor oastea cea aleasă, care în timpuri grele a dus steagul neamului la biruință.

Ca organ născut și crescut cu suferințele neamului, ne vom spune părerea noastră asupra acestui congres fără nici un încunjur.

A fost o adunare la înălțimea chemării. N'a fost muzică, n'a fost paradă, nici banchete. A fost o adunare a celor cu simț pentru neam. Aceia, cari au fost la zămisirea României Mari, cari au învins atâtea greutăți, acum și-au făcut darea lor de seamă asupra celor făptuite. Faptele lor din deceniile trecute, ca și cele de un an și jumătate încoace, aparțin celor mai frumoase pagini ale istoriei.

La acest loc numai câteva constatări generale. Ardealul dorește unirea pe vecie cu vechiul regat. Această părere a fost generală în Congres. Unirea, însă, trebuie să se facă treptat și cu rost, controlându-se de aproape toate legile de aici și de dincolo, pentru a alege din toate ce este

mai bun. La aceasta trebuie timp și să conlucre întreg neamul.

Avându-se aceasta în vedere, să respinge de prezent o contopire cu orice partid din regat, fie chiar al generalului Averescu.

Congresul cu mâhnire ia știre, că generalul Averescu a respins o colaborare (conlucrare) dela partid la partid, ci simplu să ne desființăm, intrând în partidul lui. Numai atunci am fi copii buni.

Așa ceva, în timpul de față, nu este cu cale. Noi nu vrem să fim conduși militarmente. Suntem oameni liberi și vrem o țară adevărat democratică.

Generalul, vorbind militarmente, ar fi zis: Fuziune (contopire) nu voiți DVoastră, colaborare nu primesc eu, prin urmare nu ne rămâne decât al treilea lucru: lupta.

Așa. Acum suntem înțeleși. Am primit lupta, domnule General. Și ne dăm bine seama, ce am făcut, fiindcă noi suntem deprinși cu lupta.

Nu ne putem însă închipui, că generalul Averescu va îndrăzni să facă legi pentru Ardeleni, fără conlucrarea cu floarea conducătorilor Ardealului, cari au fost la Alba-Iulia. Atunci va fi rău, domnule General. Atunci nu se ajunge ceea ce am sperat noi, cari zeci de ani am dus lupta națională.

De aceea, rugăm pe domnul general, să se răzgândească asupra

felului cum tratează pe Ardeleni. Aceasta îndeosebi acum, în fața alegerilor.

În momentul când scriem aceste știri, aflăm următoarea știre: În fața alegerilor, Averescanii încep o mare propagandă, angajează agenți electorali cu mii de coroane (se zice că 2000) pe săptămână, iar la Cluj au sosit o seamă de automobile la dispoziția averescanilor.

Domnule General Te rugăm nu porni pe un astfel de drum, că atunci e rău, foarte rău. Noi, cari vrem o adevărată fericire a neamului, cari am dat demult proba de foc în chestii naționale, sub nici o împrejurare nu ne vom lăsa terorizați de o mână de oameni, cari Te-au dus în eroare asupra Ardelenilor, pe cari Dumnezeu nu-i cunoști.

La Alba-Iulia s'a pecetluit hotărârea luptei pentru democrație. Fiecare orator — tot mucenici ai neamului nostru — vorbea din inimă, fără zimbetul vorbelor de clacă, ci cu tăria omului conștiu de faptele sale. Vorbia un Maniu și Vaida, fără pic de zimbet pe față, dar cu o curată convingere și iubire de neam, iar adunarea îi aplauda, înțelegând totul.

De aceea ne adresăm fraților din vechiul regat și celor care au fugit din sioul partidului la masa cu bunătățile puterii:

Nu încercați să vă bateți joc de cei mai mari mucenici ai neamului, că atunci e rău. Nu desconsiderați și nu terfeliți gândurile curate ale atâtor oameni cinstiți, adunați la Alba-Iulia, că atunci aveți răspunderea urmărilor. Faptele voastre se vor răzbuna amar.

La Alba-Iulia am fost mulți, cari numai lupte cinstite am purtat, după nici un fel de câștiguri personale n'am umblat, nici nu umblăm. (Noi n'avem nimic comun cu ceata celor dela „permise“, traficul cu lei etc. Aceștia își vor lua pedeapsa, dacă sunt vinovați.)

Nu îndrăzniți să faceți legi pentru noi fără noi, nu atacați cinstea și gândurile curate ale atâtor buni români, că atunci prav și pulbere se alege de voi, cari, până azi n'ați dovedit nici o muncă pozitivă.

Nu ne mai învinuiți, că noi dorim separatism, când însuși voi

nu faceți nimic pentru regularea coroanei și a leului, care e un mizerabil separatism dictat dela București, dar vouă favorabil. Urmând așa mai departe, voi însuși ne faceți în decursul timpului separatiști. Da, asta se mai poate încă întâmpla, dacă astfel urmați mai departe.

Noi nu fugim după posturi, noi nu vrem alegeți cu agenți politici, noi n'avem automobile. Dar avem o convingere curată și un ideal în suflet: vrem o adevărată Românie democratică, un stat european, unde guvernele bune și oamenii cinstiți nu cad peste noapte, ci sunt lăsați sau chemați se facă legi bune pe seama țării.

Pentru acest ideal partidul național va lupta încă mult în viitor. Iar cine ni se va pune în cale, îl vom da în lături cu toată tăria noastră, folosindu-ne de toate mijloacele legale.

N. B.

Desbaterile Congresului.

Sosirea delegaților. — Primirea la gară. — Oaspeții din vechiul regat Iorga și Mihalache. — Deschiderea Congresului. — Expozeul președintelui Iuliu Maniu. — Desbaterile comisiei de 40. — Deschiderea sedinței a 2-a după 9 ore seara.

Sosirea oaspeților.

Mulți dintre delegați au sosit în decursul zilei de Vineri, cu trenurile ce sosiau din diferite părți. Domnii Maniu și Valda sosise deja de Joi. Străzile Alba-Iuliei iau o nouă înfățișare. Vineri nu e lume multă, dar aleasă. Grosul delegaților au sosit Vineri seara și Sâmbătă dimineața.

Primirea la gară

Vineri la amiază, când a sosit un tren special din spre Teiuș, s'a făcut din partea unui comitet, în frunte cu dl protopop Teculescu.

Cu acest tren au sosit delegații Brașoveni și din părțile ostice ale Transilvaniei. De asemenea și unii oaspeți din vechiul regat, între cari domnii Iorga, fost președinte al Camerei trecute, fostul ministru de agricultură Mihalache, Damian Drăgănescu, naționalist dela Covurlui și mai mulți reprezentanți dela gazetele din București.

La coborirea din tren, dl Iorga a fost salutat prin părintele protopop Teculescu în numele Românilor din Alba Iulia.

La cuvintele dlui protopop, care s'a adresat învățatului și istoricului Iorga, acesta a răspuns scurt: „Cuvintele cari mi le spul Părinte, mă îndulcoază și sunt pentru mine o mângâiere. Azi când trecem prin această cetate să nu uităm, că pentru a ne ridica la valoarea trecutului trebuie să nu uităm prezentul. Să cinstim prezentul pentru a nu ne arăta nevrednici de viitor.“

Dela gară Congresiștii au pornit cu automobile, în trăsuri sau pe jos

spre oraș, unde cu toții au primit locuințe dela primăria orașului pe la oameni privați. Dl Iorga a fost încartirat la primarul orașului.

Sâmbătă dimineața.

Lume aleasă începe a înpopula străzile. Înaintea cafenelei și a hotelului „Dacia“, unde sunt găzduiți membrii Comitetului central, se adună tot mai mulți, întrebând unde se ține Congresul. Încep a veni și cete-cete de țărani din jur, dintre cari unii, curioși de desbaterile Congresului, și-au lăsat lucrul câmpului, în dorința de-a auzi: „Ce mai spun domnii noștri?“

Sedința primă.

Deschiderea Congresului.

Sala dela „Chiosc“ e frumos împodobită cu crengi verzi din natura înverzită. La tribună atâră mai multe steaguri tricolore. Pe la 10 ore sala e plină de public. E așteptat comitetul central, care ține încă sedință.

La ora 10^{1/2} lumea începe a aplauda. În sală apare și înaintează spre tribună Comitetul central între cari domnii Iuliu Maniu, Alexandru Valda Voevod, Vasile Goldiș, Mihai Popovici, Ștefan C. Pop, Valeriu Braniște, Romul Boilă, Ioan Agârbiceanu, Volcu Nițescu, protopopul Teculescu și alții.

După încetarea aplauzelor, cari durează mai multe minute, dl Maniu, președintele partidului național, deschide Congresul prin o călduroasă vorbire, arătând însemnătatea zilei și a partidului național, care a condus

neamul în vremuri grele. (Această vorbire o vom da, dacă va fi loc, într'un număr viitor.)

La urmă dl Maniu propune, iar Congresul primește să se trimită Majestății Sale Regelui o telegramă de omagiu, care are următorul cuprins: Congresul partidului național, înfruntat la Alba Iulia, pătruns de sinceră admirație pentru Regele eliberator, aduce M. Voastre omagii de devotament loial și Vă asigură de vecinică recunoștință. Trăiască M. Voastră, trăiască M. S. Regina, trăiască dinastia română!

Câți delegați sunt?

Tot dl Maniu mai propune să se aleagă o comisie de 5 membri pentru verificarea mandatelor delegaților. Alegându-se comisia, ședința se suspendă.

Mai târziu ședința se deschide sub prezidenția dlui Goldiș. Raportorul comisiei, dl Dr. V. Onișor, face cunoscut, că sunt 542 delegați din 22 județe (județul Torontal s'a alăturat Timișului, Cenadul la Arad, Ugocla la Sătmăr). De asemenea mai sunt de față aproape toți deputații și senatorii, afară de cei trecuți la partidul averescan, sau încă nedeclarați.

Se cetesc telegrame sosite la Congres, între cari dela Arlon Popa (Reghin), Eliseu Gan (Borgopond) etc.

Expozeul președintelui partidului Maniu.

Din nou la cuvântul dl Maniu, care printr'un remarcabil discurs, timp de aproape 2 ore, face întreg istoricul luptelor noastre dela înființarea partidului până în zilele de față.

Oratorul, care vorbește limpede și foarte serios, e mereu aplaudat de mulțimea din sală. Acest expozeu îl publicăm în parte pe pagina 4 și 5 a foil de azi.

Sfârșind dl Maniu, dl Goldiș propune alegerea unei comisii de 40 membri, cari să ia în discuție raportul Comitetului central (expozeul dlui Maniu) și să prezinte apoi hotărâri cu privire la activitatea și ținuta viitoare a partidului național.

După alegerea acestei comisii, în care sunt reprezentate toate județele, ședința primă se închide, anunțându-se a doua sedință pe 4 ore după amiază.

Sedința a doua.

Nu s'a deschis la 4 ore, ci numai după 9 ore seara, din cauza că Comisia de 40 nu-și terminase lucrările. În timpul dela 4—6 ore au vorbit publicului adunat domnii Iorga și Mihalache asupra stărilor din vechiul regat. Ambii au fost viu aplaudați.

Deschizându-se sedința după 9 ore, sub prezidenția dlui Goldiș, acesta dă cuvântul dlui Andrei Bârseanu, raportorul Comisiei de 40, care, în o scurtă vorbire asupra întâmplărilor politice dela 1 Dec. 1918 încoace, scoate la iveală meritele partidului național și ai conducătorilor lui. După aceea dl Bârseanu celește următoarea moțiune (hotărâre), pe care Congresul a primit-o cu unanimitate:

Congresul partidului național român ținut la Alba-Iulia în ziua de 24 Aprilie 1920, alăturându-se cu credință la hotărârile marelui adunări naționale din 1 Dec. 1918, cari hotărâri cuprind credința politică a partidului național român și baza lucrării lui politice pentru întreaga România, declară:

1. Că ia cu deplină aprobare act de frumoasă vorbire făcută la acest congres de președintele dl Dr. Iuliu Maniu și hotărăște ca aceasta vorbire tipărită în zeci de mii de exemplare, să se răspândească pe teritoriul întregului regat român. Mai departe exprimă recunoștința sa față de președintele partidului Dr. Iuliu Maniu pentru munca neobosită depusă întru conducerea partidului, cât și pentru înalta înțelepciune, cu care a știut să conducă partidul.

2. Că își susține neatinșă organizația de partid, având să o întindă asupra întregului teritoriu al României întregite, fără dea fuziona (contopi) cu nici unul din partidele țării, împuternicind comitetul său central ca pentru ducerea la îndeplinire a principiilor (ideilor, gândurilor) sale în viața și guvernarea țării să între atît în afară de parlament cât și în parlament în colaborare (conlucrare) cu astfel de partide democratice, ale căror principii politice sunt asemănătoare cu programul partidului național român, al căror plan de muncă și mod de a lucra corespund vederilor partidului și intereselor țării și a căror conducere dă garanții îndestulătoare că reprezintă cu devotament și convingere acele principii.

3. Că guvernul prezent, părăsind calea constituționalismului (guvernarea cu legi votate de parlament) adevărat democratic, introduce la timp nepotrivit lupta între frați și constatând aceasta cu părere de rău se vede silit a primi lupta care i-se impune (cere). Iar ca partinilor sincer al constituționalismului și parlamentarismului adevărat își ridică cuvântul în contra sistemului de guvernare cu decrete-legi.

4. Că ține cu sfințenie la unirea națională și politică a întregului neam românesc într'un singur stat unitar, gata a conlucra pe toate terenele la desăvârșirea unirii naționale și politice prin legi speciale pentru toate ramurile vieții publice și toate serviciile, ținându-se la facerea acestor legi seamă de interesele mari ale tuturor părților care de acum înainte pentru vecie alcătuiesc România nouă și puternică. Prin urmare combate orice pornire de separare, cât și acele porniri pripite de guvernământ cari în afară de calea arătată prin continuitatea de drept ne-

socotesc dezvoltarea istorică și împrejurările deosebite din singuraticile părți cari sunt proprii a produce zguduri serioase.

5. Că ține fără șovăire la dreptul națiunii române asupra întregului teritoriu locuit de români, îndeosebi asupra Bănățului întreg și a părților maramurășene, contând la sprijinul puternicilor noștri aliați, cât și la cumințenia vecinilor noștri, de care ne leagă atâtea interese comune, cari nu se vor putea împlini pînă ce nu vor înțelege recunoașterea acestei drepte cereri a neamului românesc. Mai departe declară că o deosebită îngrijire a sa o formează soarta românilor rămași afară de granițele regatului.

6. Că aprobă activitatea politică a comitetului central al partidului, cât și aceea a senatorilor și deputaților, cari aleși cu programul partidului au rămas credincioși acestuia, luând îndeosebi act cu însuflețire de inarticulare (trecearea) în lege a unirii tuturor provinciilor românești în statul unitar național românesc.

7. Că aprobă activitatea de guvernament a guvernului Vaida-Voevod, exprimând cea mai caldă mulțumire atît pentru activitatea în domeniul politicii interne, în care a căutat să înfruptească cele mai arzătoare probleme democratice cât și în domeniul politicii externe, în care a reușit să adâncească bunele raporturi cu aliații și să asigure succese de valoare neperitoare. Mulțumește mai departe C. D. pentru activitatea dezvoltată întru înstăpânirea organizațiunii de stat române în Ardeal, Bănat și părțile ungurene.

8. Că este cu cea mai mare recunoștință față cu reprezentanții puterilor aliate și asociate pentru tot sprijinul pe care ei l-au dat reprezentanților României, recunoscând unirea pe vecie a Basarabiei cu România întregită.

9. După atestea congresul partidului mulțumind comitetului central pentru lucrările împlinite, îl descarcă de gestiunea timpului dela adunarea națională din 1 Decembrie 1918 pînă azi.

Programul partidului.

După citirea motiunii, care a fost primită cu însuflețire, dl Dr. Voicu Nițescu a citit noul program al partidului, așa cum a fost propus și primit de Comisia de 40. (Cu acest program ne vom ocupa în numărul viitor.) Congresul primește programul fără schimbări.

Alegerea președintelui și a comitetului electoral

De președinte al partidului a fost ales cu însuflețire tot dl Maniu. După aceea se propune și alege un mare comitet electoral de peste 100 persoane, care se pregătească lupta elec-

torală și să aleagă comitetul central. În acest comitet electoral au fost aleși:

Petru Corneanu	Alexandru Lupeanu
Gheorghe Adam	Prot. I. Pop (Morlaca)
Vasile Chiroiu	Dr. Simeon Tămaș
Valeriu Braniste	Dr. Sever Dan
Sever Bocu	Dr. Alexandru Valda
Eugen Muntean	Liviu Micșă
Dr. Aurel Cosma	Dr. Iosif Macaveiu
Dr. Gheorghe Dobrin	Dr. Dumitru Man
Dr. Liviu Cigăreanu	Dr. Vescan
Protop. Andrei Ghidiu	Ariton Pop
A. Văleanu	Vasile Duma
Nicolae Brânzeu	Ioan Roman
Dr. Tălășescu	Dr. Zosin Chirtop
Dr. Gavril Iuga	Dr. Valeriu Moldovan
Vasile Goldiș	Dr. Candin David
Dr. Ștefan C. Pop	Ing. Cornel Mesaroș
Vasile Chindriș	Dr. Dubleş
Dr. Iustin Marșieu	Dr. Precup
Romul Veliciu	Dr. Aurel Dobrescu
Nicolae Lăzărescu	Ghiță Pop
Dr. Gheorghe Popovici	Aurel Nistor
(Chișinău, jud. Arad)	Dr. Vasile Pahone
Sever Micla	Dr. Laurențiu Oanea
Uroș Păteanu	Dr. Ionel Pop
Dr. Gheorghe Crișan	Dr. Simeon Nemeș
Dr. Aurel Lazăr	Aurel Socol
Nicolae Zigre	Dr. Augustin Pordea
Dr. Dumitru Lascu	Alexandru Nemeș
Simion Balea	Dr. Sever Erdeli
Dr. Vasile Lucaciu	Gavril Precup
Dr. Octavian Rusu	Alexandru Russu
Gheorghe Moroianu	Camil Velican
Dr. Victor Deleu	Dr. Eugen Bran
Vicariu Gheție	Dr. Nicola
Dr. Coriolan Șteer	Dr. Bohățel
Alexandru Racotî	Dr. Florian Stan
Aurel Nilvan	Dr. Gheorghe Pop
Andrei Dobosi	(Sălăgiu)
Gavril Oșian	Ioan Bușita
Ioan Moța	Dr. Silviu Dragomir
Toma Vaslnca	Dr. Emil Hațieganu
Dr. Sebast. Bornemisa	Lucian Gheorghevicu
Ștefan Metes	Dr. Victor Moldovan
Andrei Barseanu	(Bistrița)
Dr. Lucian Borcea	Dr. I. Bilascu
Vicariu Iacob Popa	Dr. Ioan Sămpăleanu
Dr. Iancu Meșianu	Prot. Vasile Suciu
Dr. Vasile Saftu	Dr. Tit L. Tilea
Mihai Popovici	Prot. Grig. Pletosu
Dr. Voicu Nițescu	Emil Bologa
Dr. Iosif Blaga	Dr. Aurel Grozda
Dr. Ioan Bianu	Dr. Pompei Victor
Protop. Ioan Simu	Nicolae Bratu
Dr. Ilarie H. Iom	Vasile Sava
Dr. Dionisie Roman	Ioan Iosif
Dr. Romulus Curta	Prot. Teculescu
Dr. Laurențiu Pop	Dr. Traian Petrașcu
Ioan Agărbiceanu	Dr. Dărămuș
Dr. Ioan Pop	Dr. V. Pralca
Dr. Izidor Marcu	Victor Braniste
Dr. Ioan Coltor	Radu Dragnea
Romul Marchiș	Prot. Petru Popovici
Inginer Aurel Stoica	Romul Micșă

Alte vorbiri.

Înainte de închiderea Congresului au mai vorbit domnii Vaida, Maniu, Ștefan C. Pop și Goldiș.

Despre cele spuse îndeosebi de dl Vaida, vom scrie în numărul viitor. Domniașă a ținut un frumos expozeu asupra activității sale ca prim-ministru.

Comitetul central

a fost ales din partea marelui comitet electoral în modul următor:

Dr. Iuliu Maniu, președinte,
Vasile Goldiș, vicepreședinte.
Dr. Alex. Valda „
Dr. Șt. C. Pop „
Mihail Popovici, casier
Dr. Sever Dan, secretar general.

Membrii în comitet:

Valeriu Braniste Dr. Văler Moldovan
Dr. Gh. Adam Dr. Aurel Lazăr
Dr. Aurel Dobrescu Dr. Ioan Coltor
Dr. I. Marșieu Dr. Vasile Saftu
Ioan. Agărbiceanu Dr. Voicu Nițescu,

Vorbirea dlui Iuliu Maniu, președint. partidului național

Raport asupra politicei noastre în timpul din urmă.

Onorat Congres, Domnilor Delegați,

După bucuriile sfînte și mari, pe cari le am petrecut timp de un an și jumătate, de când s'au rupt lanțurile robiei de pe mâinile noastre și de pe sufletele noastre, poate nici nu putem în totdeauna să ne dăm seama în deajuns de măreția tuturor momentelor pe cari le petrecem.

Astăzi noi ținem congresul partidului nostru național, care s'a născut acum 72 de ani în mijlocul frământărilor neamului românesc, aici în Alba Iulia, această sfîntă Țară, unde eroi ai neamului nostru au fost zdrobiți în roată, unde cei mai mari luminători ai neamului românesc au fost pălmuiți unde în fine am hotărît pe veci unirea tuturor Românilor și alipirea provinciilor noastre către vechiul regat. (Aplauze îndelungate.)

După aceste multe și mari bucurii sufletești, poate nici nu putem să pătrundem în de ajuns fericierea, de care suntem părtași astăzi, când în deplină libertate, când sub scutul puternicei și înfloritoare armate române, aici, unde înainte de războiu am fost înprăștiți de jandarmi, cari nu ne lăsa să spunem un cuvânt liber despre durerile neamului nostru, — acum liberi în gând, liberi în cuvânt înaintea reprezentanților unui popor deplin liberat, putem să ne sfatul despre soarta din viitor, despre ocar murea din viitor a neamului. (Aprobări și aplauze.)

Mulțumiri armatei române.

Când pătrundem deajuns în semnătatea acestui moment, trebuie să ne tragem seama cui avem să mulțumim acest mare bine, ba în semn de recunoștință suntem chiar datori de a lămurii peste orice îndoială lucrurile, cari trebuie să ne fie totdeauna înaintea ochilor.

Avem să mulțumim vechiului regat și tuturor cetățenilor săi, cari, cu un simț de juriță peste puterea omenească, au pus totul în joc, ca pe noi să ne mântuiască din robia de sute de ani, în care am trăit. (Toată sala erupe în strigăte: Să trăiască! Aplauze prelungite și vii aprobări.)

Avem să mulțumim glorioasei armate române (aplauze prelungite și strigăte: Trăiască armata română!) și avem să mulțumim marelui ei Capitan (publicul aplaudă și erupe în strigăte: Trăiască Regele!), care sfîșind adevăratul gând al întregului neam românesc, a știut să și conducă glorioasa și victorioasă armată acolo, unde a fost și este mînuirea întregului neam românesc. (Publicul aprobă.)

Mulțumiri vechilor luptători.

Avem să mulțumim înaintașilor noștri, cari în vremurile trecute au știut să ne arate cum înțea lor căutarea pe care trebuie să o urmărim și avem să mulțumim îndemnaților conducătorilor de mai înainte al partidului nostru național român (îndelungate strigăte: Să trăiască!), cari luând în mîna lor tare soarta acestui neam, au putut se ridice simțul acestui neam la acel grad în sînt acum un an și jumătate adunarea națională de aici, sub conducerea și organizarea acestui partid se hotărîse în unanimitate Unirea acestor ținuturi cu vechiul regat. (Aplauze îndelungate.)

Domnilor, această hotărîre adusă la Alba Iulia s'a născut din dorința veacurilor a întreg neamului românesc. Această hotărîre, astăzi încă se știe, a fost organizată de partidul nostru, astfel încît noi putem zice cu adevărat, că acest partid național român este partidul adevărat al Unirii. (Aplauze prelungite.)

De aceea onorat Congres, partidul nostru și astăzi, și mâine, și în tot timpul și toate veacurile va lucra cu siguranță și cu tărie pentru încheierea pe veci a acestei uniri, ca nici o putere străină și nici un amestec din lăuntru se nu o poată rupe nici când. (Aplauze vii și îndelungate.)

De ce ne-am adunat la Alba-Iulia?

Ne-am adunat onorat Congres, la această adunare a noastră, ca să chibzuim drumurile, pe

cari avem să mergem înainte în conducerea vieții politice a partidului nostru. Este un obicei care a fost îmbrățișat din partea partidului nostru, poate de la înființarea lui, ca înaintea fiecărei lupte electorale, înaintea fiecărei lătmplări mai mari în viața politică a neamului nostru, să și țină congresul său, ca să consulte voința, dorința și credințele întregului popor, pe care l reprezintă. (Aprobări și aplauze.)

Partidul nostru n'a fost numai de formă democratic, ci a fost totdeauna în adevăr democratic. Cu alte cuvinte: Reprezentanții acestui partid au răsărit totdeauna din păturile largi ale întreg neamului românesc și au reprezentat totdeauna voința adevărată a straturilor largi, cari dau puterea întregului popor românesc. (Vi aprobări.)

De aici a urmat, că la fiecare răspântie mai însemnată a dezvoltării noastre politice s'au convocat conferințe, s'au convocat congresul partidului, pentruca obștea românească să și spană cuvîntul în ce privește modul cum vrea să fie chivernisite afacerile publice ale neamului întreg.

Ruperea unor membri de partid.

De astădată, Domnilor și fraților, pe lângă această îndatorire a noastră de a întreba și a cere hotărîrea întregului partid, în ce privește conducerea afacerilor publice ale acestui partid, încă o în rejurare ne a îndemnat să convocăm fără amănire acest congres.

Anume: Imprejurarea, că câțiva înși, mulțumită lui Dumnezeu puțin, au ajuns după părerea noastră la o credință rădăcină, la credința că partidul nostru și-a sfîșit rostul și că el nu mai trebuie să existe (protestări generale), și în fața acestei suspineri am crezut de bine să convocăm (chemăm) acest congres, ca astfel înșeși totalitatea (mulțimea) acestui partid, ba mai mult, înșeși totalitatea poporului românesc din Transilvania, Banat și părțile ungurene locuite de Români, să și spună cuvîntul hotărîtor în ce privește susținerea acestui partid și în ce privește ținuta lui în viitor.

Ce a lucrat partidul național?

Domnilor, înainte de a trece la situația (starea) politică, în care ne aflăm acum asupra căreia partidul va trebui să și spană punctul său de vedere, permitteți mi ca în foarte scurte cuvinte să arăt ce a lucrat partidul național român dela Adunarea dela Alba-Iulia încoace, ca astfel să vă puteți face dumneavoastră și toată lumea o judecată asupra modului cum a crezut acest partid, ca se ducă în viața practică (de toate zilele) planurile cele mari și sfînte, cari sînt la baza programului nostru.

Domnilor, când la Alba-Iulia s'a hotărît Unirea, dumneavoastră știți foarte bine, că nu era în Transilvania, în Banat și părțile ungurene locuite de români nici un soldat, nici de aici, nici din vechiul regat. Din contră, vechiul regat se afla în suși într-o stare grea, ocupat încă de armata dușmăna (germană). După aceea i-a trebuit puțin elpe de reulegere, ca apoi se poată veni pe urmă cu atât mai mare putere și cu atât mai fâlnic spre deservăria noastră zdrobire pe plăturile noastre.

În timpul revoluției.

Aici, acasă la noi, era o stare grozav de grea; aici erau încă resursele armatei austro-ungare, erau forțele de siguranță ale statului ungar (judeătoria, poliția și jandarmeria ungurească). Afară de aceasta băntuța o revoluție asupra întregilor teritorii, pe cari noi, după adunarea dela Alba Iulia a trebuit să le luăm în stăpînire.

Între astfel de împrejurări, Onorat Congres, partidul național român și membrii săi, zăvîndu-și toată puterea lor în cumpănă punându-și în lucrare întreaga lor putere morală, s'au silit înainte de toate ca să potolească valurile unei revolte, care ușor putea să amenințe întreaga structură socială (viața noastră) de pe aceste plături.

În acele zile întreaga noastră străduință a fost, ca noi să dovedim, că această mișcare,

care rezare din adâncul poporului nostru, nu este o mișcare ce tinde la dezordine, nu este o mișcare ce tinde la zdrobirea rezultatelor unei civilizații (viață mai bună), nu este o mișcare ce vrea să se răzbuie pentru multele și resfărșitele suferințe, pe cari le a suportat neamul românesc, — ci este o mișcare, care vrea să instăpînească aici adevărata dreptate omenească și adevărata libertate națională, înfăptuind totodată și visul strămoșilor noștri de a face pentru vecie Unirea tuturor Românilor.

Această măzuință a oamenilor partidului nostru și a organelor locale ale partidului nostru, care merită toată recunoștința și veșnica grațitudine (stimă) a acelor, cari vor urma după noi, au făcut ca în adevăr în scurtă vreme să se înfăptuiască ordinea și munca sâr gainioasă, să se înfăptuiască libertatea națională și unirea tuturor Românilor. (Aprobări și vii aplauze.)

Cumînțenia poporului nostru.

Domnilor, va fi totdeauna un vecnic motiv de laudă la adresa poporului românesc, că nu s'a lăsat ademenit de ideile anarhice (gîndurile scrînte), pe cari căutau să i-l bage în cap dușmanii noștri și așa cum se cuvine unui popor în adevăr civilizat cuminate și iubitor de ordine, a făcut această prefacere istorică fără a cădea în acea adănsime păcătoasă a curselor, în care au căzut multe alte popoare, care ne au încunjurat pe noi.

Noi am trecut peste această luptă de liberare a neamului nostru scîldind cu litere potrivite omenimel viitoare dorul și voința noastră dusă la glorie și victorie pentru liberarea deservărită a poporului nostru din Transilvania, Banat și părțile ungurene locuite de Români.

Dar în aceiaș săptămână a trebuit rînd pe rînd, cu forțele noastre proprii, ca gările și cu legiunile compuse din oameni noștri, prin conducerea organizațiilor locale ale partidului nostru să scoatem toate resturile armatei austro-ungare de aci, să scoatem acele organe de siguranță de stat, cari mai rămăseseră aci dela împărășia prăbușită și a pune noi în mod sigur stăpînire asupra acestor plături până atunci, până când glorioasa armată română a putut veni încoace, ca să dea lupta hotărîtoare în contra acelor armate maghiare, cari stăteau încă la pîndă pentru a recăpăta ceea ce a pierdut. (Aprobări și aplauze.)

Organizarea vieții de stat.

Dar domnilor, în afară de aceasta, a trebuit să organizăm viața de stat, care ajunsese cu totul desorganizată. Dumneavoastră știți foarte bine, că slujbașii vechiului regim, ca păcătoșii înaintea lumii șoarelui, au fugit alungați de furia poporului, pe care atât de mult l-au chinuit și nedreptățit, astfel că cea mai mare parte a oficiilor de stat au rămas neîngrijite.

Atunci întreg partidul nostru, prin organele lui locale și cerînd sprijinul de jerifă al fiecărui român învățat, a instăpînit o nouă administrație, o nouă organizație de stat, căreia i-a izbutit ca fără zgăduire se ducă mai departe afacerile publice, cari, dacă ar fi suferit numai un moment să înseteze lucrul, ar fi putut aduce mari nenorociri asupra întregel organizațiunii de aici. (Prelungite aplauze și aprobări.)

Recunoștință conducătorilor partidului național.

Domnilor, trebuie să fim pentru totdeauna recunoscători acestor bărbai, cari au eșit toți din gîrele partidului nostru, cari în vremuri atât de grele, desconsiderînd ostenețele și interesele lor personale s'au pus în serviciul acestei vieți de stat și astfel au făcut cu puțință, ca să punem în mișcare toată lumea, că în restimp de câteva săptămîni am putut schimba un întreg sistem de organizare străină cu un sistem de organizare națională românească. (Aprobări și aplauze.)

Și aici dumneavoastră știți bine, că în județe prefecții au binevoit a lua asupra lor

această esență de grea sarcină; prefectii acestia, cari au eșt din șirile partidului nostru, cari au avut în adevăr în fiecare jilești câte un simbul de luptă vie națională, ei au venit și și-au dat tot devotamentul lor, toată energia lor, ba prin unele părți și-au pus în joc viața lor, ca astfel în adevăr în singuraticile județe să se poată organiza această viață de stat românească. (Indelungate strigate: »Să trăiască!«)

Domnilor, trecând peste greutățile începutului, acțiunea conștientă a partidului nostru, firește ajutat de organele de stat, a făcut ca legiunile și gărzile acestora, cari erau o formațiune nu în destul de încheșată spre a putea asigura pentru totdeauna siguranța hotarelor noastre, să se prefacă rând pe rând într-o armată glorioasă și puternică, care astăzi stă la poruncile marelui ei Capitan, în organizațiunea armatei întregi a României Mari, totdeauna gata cu însoțire și desconsiderând orice pericol al vieții să se pună în serviciul apărării vecinice a țării românești întregite. (Aplauze îndelungate.)

Apărarea Bănăului.

Dar, domnilor, pe lângă această activitate (lucrări) de organizație, partidul nostru a ținut se răspundă și dorinței publice românești, dându-o în direcția potrivită marilor interese ale neamului. DVoastră știți foarte bine, că în primele luni după înăpăstirea Unirei, mari suferințe, mari dureri au ajuns suflătoare noastre. S'a despărțit corpul neamului nostru prin o linie demarcațională în două părți, și acela, pe cari nenorocul i-a lăsat să fie dincolo, aveau se suferi cele mai mari chinuri, iar pe de altă parte a venit asupra noastră o înecare dureroasă de a trebuit să pierdem o parte, sigur numai pentru un timp, o parte însemnată a frământului și poeziei Bănăului. (Aplauze.)

Atunci, domnilor, partidul național român a ținut de datoria sa, ca să organizeze adunări populare, meetinguri impunătoare pe cari le-au văzut chiar și reprezentanții de-al puterilor străine, în cari adunări noi am pretins, ca această linie demarcațională (de despărțire) să se șteargă, iar cu aceasta să se curme și chinurile acelor frați ai noștri, cari au fost dincolo de această linie demarcațională. Am manifestat în mod impunător voiața ntr'golul neam românesc de a avea pe veci întreg Banatul. (Aprobari și aplauze.)

Această acțiune a partidului național român a avut de urmări, că de fapt văzându-se dorința vie a întregului popor românesc de a se, atât conducătorii hotărâtori ai țării noastre, cât și conducătorii hotărâtori ai puterilor aliate cu noi, s'au învârtit, ca în contra contrastului de armistit, această linie demarcațională să se șteargă, iar trupele române să poată merge într'un avânt victorios pentru desrobirea desăvârșită a tuturor Românilor din Transilvania, Banat și părțile ungarene locuite de Români.

Reforme democratice.

Onorat Congres, partidul național român a ținut mai departe se răspundă și îndatoririlor, pe cari le luase înaintea adunării naționale pentru a înfăptui reforme democratice. Dumneavoastră știți prea bine că două pretențiuni de căpetenie au fost la adunarea de la Alba-Iulia în afară de înăpăstirea Unirei: să se facă o reformă electorală (de alegere) absolut democratică și o reformă agrară cu desăvârșire mulțumitoare pentru interesele țărănimii.

Și atunci, domnilor, partidul național care compunea în absolută lui majoritate, așa zicând în totalitate, afară de câțiva reprezentanți al partidului social democrat, 20 la număr, Marele Sfat Național compus aproape în totalitate de acest partid s'a întrunit la sedință și a pregătit, și chiar a înfăptuit reforma electorală absolut democratică și reforma agrară atât de mult dorită de țărănimia noastră. (Vii aprobări și îndelungate aplauze.)

Reforme bune pentru popor.

Țin să constat, că pe când în alte provincii desrobite de sub jugul împărăției habsburgice nu se prea gândeau încă oamenii la aceea, ca să se supună obștei poporul de-bătearea și hotărârea asupra unor reforme atât de

însemnate, pe acea vreme organizația de stat din Ardeal, Banat și părțile ungarene a ținut ca această mare reformă să nu răsară dela o masă verde strămtă, ci se resară dintr-o cale largă de discuțiune, din voiața sinceră și adevărată a reprezentanților adevărați ai poporului întreg. (Aplauze îndelungate.)

Reforma agrară și electorală.

Astăzi fiind, planurile de decrete legi privitoare la reforma electorală și la reforma agrară nu le-am pregătit noi, cari eram în Consiliul Dirigent, ci însuși Marele Sfat Național, — prin urmare de aci a urmat acea nădădătoare întâmplare, că aceste două proiecte de lege de fapt corespund într-o toată și creștințelor poporului nostru și lăsurilor adevărate ale acelor straturi de jos, pe cari am voit să le mulțumim cu aceste două mari reforme. (Aplauze și aprobări.)

DVoastră poate veți ști, ceea ce este de altcum sigur, că reforma agrară făcută de acest Mare Sfat Național este recunoscută ca o reformă, care în adevăr stă nu numai la înălțimea ultimelor rezultate în ce privește lucrările agricole, ci mulțumește într-o toată și dreptele cereri ale poporului dela sate. (Strigate: Așa este!)

Dreptul celorlalte naționalități.

Dar, domnilor, în afară de aceasta, partidul național român în lucrările sale politice în Marele Sfat și întreaga sa manifestare, a ținut se facă încă un lucru, pe care avea datoria să îl facă, pentru a dovedi că îndatoririle pe care le la poporul românesc, în totalitatea sa, le și îndeplinește.

În toate manifestațiunile partidului nostru am stat neclintiti pe baza respectării dreptului minorităților (dreptul națiunilor mai mici cari locuiesc cu noi). Am stat totdeauna neclintiti pe baza acelor principii (gândiri), pe cari le-am pronunțat la adunarea de la Alba-Iulia, ca se dam deplină liniște, deplină siguranță și deplină patință de dezvoltare nu numai poporului românesc dar și tuturor popoarelor, pe care Dumnezeu le-a așezat în mijlocul nostru. (Aprobari și aplauze.)

Partidul național face dreptate.

Nu va putea arăta nimeni, că pe aceste plăcuri, în întregă viața de stat, care s'a petrecut cu ajutorul hotărâtor al partidului nostru național și nici în lucrarea partidului național român nu va putea nimeni arăta nici o vorbă, nici o faptă, care să fie contrară cu aceste gânduri și aceste adevăruri, pentru a căror înăpăstuire noi am luat îndatorirea pe deaîntregul.

Ea cred, onorat Congres, că această ținută trebuie se fie adevărată călăuză pentru veci valorilor înaintea tuturor bărbăților politici români și înaintea întregului neam românesc. (Aprobari și aplauze.)

Totdeauna va trebui națiunea română să meargă înainte în mersul ideilor acelor, cari sădănesc lumea ajunsă la o culme de civilizațiune. Aceste idei sunt: ideea de echitate, ideea de dreptate față de toți și în orice împrejurări. (Aprobari.)

Noi am fost și suntem și siguri, că mergând pe această cale nouă, ne va izbudi ca în aceste ținuturi în scurtă vreme să înăpăstăm deplină pace nu numai în afară, dar și în sufletele noastre, pe cari Dumnezeu i-a pus se vorbească în ală limbă și să creadă în ală credință decât cum vorbim și cum credem noi. Ținerea noastră este că în înăpăstăm ideea națională în toate instituțiunile statului, dar pe de altă parte să dam puțință tuturor neamurilor, cari locuiesc cu noi împreună, ca și ele să se dezvolte, să se simtă bine și libere să se simtă așa la noi.

Organizarea partidului și alegerile.

Onorat Congres, dela Alba-Iulia s'a mai întâmplat un eveniment însemnat în viața partidului nostru. Cu ocaziunea Marelui Sfat s'a ținut o conferință a partidului național român, în care s'a statuit un anumit plan de muncă și de organizare a partidului, alegându-se conducerea centrală a partidului nostru.

În urma acestei organizațiuni și pe baza acestui plan de muncă, conducerea partidului a fost în situațiunea de a sta cu deplină nădejde înaintea alegerilor generale, cari s'au făcut primădată pentru alestirea parlamentului României întregite.

Comitetul executiv, reorganizat cu ocazia acestei conferințe, a condus acțiunea politică a partidului în decursul alegerilor cu succesul cunoscut. Erau mai multe circuli atunci, s'au ales 160 deputați și 66 de senatori, membri ai partidului nostru național. În urma acestor alegeri am putut merge în parlamentul din București, să compunem acolo cel mai număr-os partid.

Prim această, onorat Congres, partidul nostru a ajuns la o nouă răspântie a lucrărilor sale politice. Ca și totdeauna, și de data aceasta, lucrările partidului au fost îndrumate de vederile absolut altruiste (neinteresate) depuse în serviciul adevărat al României întregite.

Partidul național n'a tins la putere.

Dumneavoastră știți prea bine, că partidul național român nici când n'a tins la putere; dumneavoastră știți prea bine, că în ultimii zece de ani, când partidul național român era slăbit să poarte cea mai grozavă luptă, cea mai orăntenă împotrivire, atunci când membrii partidului, ba întreaga conducere a partidului a fost întemnițată și atunci când toate energiile adevărate și toate forțele morale ale partidului au trebuit folosite, ca aceste lovituri strașnice să le respingă. — atunci partidul nostru național nu s'a lăsat nici odată ademenit de vederea puterii, ci a stat totdeauna la postul său de datorie, a stat lângă popor și pentru națiune, în fața primejiiilor ce-l amenințau și a sta la dispoziția poporului spre a-l conduce pe calea înălțării. (Aplauze îndelungate și vii aprobări.)

Dumneavoastră vă aduceți aminte desigur, că mulți bărbăți ai partidului național român erau înblați, ca să nu intre în temniță, ci să intre în slujbe mari. Dar nu s'a găsit nici unul, care, când a fost vorba să alăge între drumul de a apăra națiunea, înfruntând chiar și temnița, și între drumul care mergea la putere, să nu fi ales drumul care mergea pe calea de spini, dar despre care știu că duce la mărirea desăvârșită a neamului românesc. (Aplauze furtive.)

Partidele luptătorilor trecuți.

Vă aduc aminte, și este bine să ne aducem aminte de pildele mari ale înaintașilor noștri, că atunci când întreg comitetul național era condamnat la închisoare, pentru că a dus o scrisoare de pângărire (Memorandul la anul 1892) către Împăratul, atunci guvernul ungurec a venit către ei cu propunerea: să fie părtași în puterea statului, să se pună în slujbe mari, iar atunci temnița se va uita!

Dar Comitetul acesta al partidului a spus: Nu! Avem să mergem în temniță câtă vreme neamul românesc întreg suferă de întunecul temniței naționale. (Aplauze nestăvite.)

Aceste pilde ale înaintașilor noștri ne-au îndemnat pe noi, ca nici în România întregită, fiind părtași ai parlamentului dela București, să nu umblăm după putere, ci să umblăm după datoria noastră de a ne îndeplini ceea ce trebuie să îndeplinim în serviciul principiilor noastre și binelui țării. (Aprobari.)

A fost, onorat Congres, partidul nostru înbiat nu odată, ca se prindă puterea dar partidul nostru n'a primit această propunere, fiindcă a crezut, că este mai bine să apere interesele mari ale țării dela un loc mai modest, pe care îl ocupa. Chiar înainte de a se fi făcut alegerile parlamentare erau planuri serioase, ca partidul nostru sau cel puțin membrii sus puși ai partidului, să ie în mână această acțiune (lucrări) de a refăce viața politică.

Noi n'am primit atunci. Mai târziu, însă, după deschiderea parlamentului, am fost siliți din mai multe motive, ca să luăm parte în guvern.

(Restul vorbirii dlui Maniu o vom da în numărul viitor).

Ce spune dl Vaida despre bani și starea economică în Ardeal?

„Gazeta Transilvaniei” dela 25 Aprilie publică un interviu (convorbire), pe care un redactor al acestui ziar a avut-o cu dl Alexandru Vaida, fost prim-ministru al României.

Dl A. Vaida, în acea convorbire, a spus vorbe mari și grele asupra „unificării” teritoriilor alipite, cum și asupra referințelor economice din teritoriile alipite. Din lipsă de loc nu putem da decât o parte din acest interesant articol, din care să vede atât de lămurit, că lucrurile nu se pot face de azi pe mâine, ci la toate trebuie timpul necesar.

În cele următoare dăm unele părți din părerile dlui Vaida, care zice:

Oricât de bine mi se pare că voi fi cunoscând stările transilvănene, totuși nu m'as fi încumetat să încerc a „unifica”, de azi pe mâine, cu o trăsătură de condei, ceea ce numai prin înființarea de așezăminte bine chibzuite și prin munca altăruia (cinstită, neinteresată) a multor, multor oameni bine pregătiți, pe cale cumpănită, se poate unifica, iar nu printr'un petec de hârtie.

Consiliu Dirigent? Rău, bun, era numai un mijloc spre ajungerea unei ținte. Un instrument pentru unificare. Experiența numai ne-a arătat ce e bun, ce trebuie păstrat, și ce e rău și, prin urmare, înlocuit, ori înăbușat din mecanismul de reală unificare numit „Consiliu Dirigent”.

Între oameni cari nu se lasă conduși de alte interese decât de ale neamului și Țării, între oamenii de bine și de priepere politică, nu putea forma obiect de ceartă chestia reorganizării Consiliului Dirigent pe cale legală — dar nu prin decret absolutistic.

De aceea chestia aceasta nu m-a neliniștit nici un moment.

Mult mai grea mi se prezintă problema unificării economice.

Transilvania, sub raport economic, și după Unirea rămasă în starea ei veche. Toată schimbarea este numai că a făcut o întorsătură de 180 grade a raporturilor sale economice, astfel încât de prezent șeful nu bate în concurența economică munții Transilvăneni dinspre apus, ci dinspre răsărit. În regat — așa susțin agronomii experți — grâul sâmbănat în porumbște — înaintea de a fi cules porumbul — dă o recoltă mai bogată la hectar decât pământul de dincoace de munți, chiar și dacă a fost mai întâi gunoș și de trei ori arat.

Prin reducerea prețului între coroană și leu, populația rămasă cu coroane a pierdut miliarde și miliarde, în favorul populației care are bani în lei. Cu toate stăruințele ministrilor provinciei lor nou alipite, — căci Bucovina suferă ca și noi din cauza coroanei, iar Basarabia din cauza rublei, — nu s'a făcut nimic.

De ce? Dacă a fost o întelăsare, cine este vinovatul ori vinovații? Dacă a fost o intenție, cine s'a îmbogățit cu aceste miliarde pe socoteala populației de dincoace de munți, din Basarabia și din Bucovina? Guvernul meu a căzut la timp ca să nu poată controla chestia aceasta.

Iar acum, după ce poporul silit să se folosească — de un an și jumătate — de coroane și de ruble, pierzând miliarde după miliarde, cum să se facă unificarea monetară (un singur ban) fără ca aceeași populație să fie din nou păgubită cu alte miliarde? Iată unul din gândurile grele ce le avem în fața unirii. Căci unificarea financiară (așezarea unui singur sol de ban) multumitoare trebuie să formeze pasul prim și baza unificării suferite.

Îmi dădăm seamă că dacă guvernul prezidat de mine nu ar reuși să găsească un aranjament cinstit, poporul de dincoace de Munți, cel din Basarabia și din Bucovina ar fi cuprins de cea mai adâncă și înfruptă nemulțumire în contra politicii de unificare din București.

Și fără de date, starea e destul de limpede pentru orice om cinstit, care nu voiaște anume să schimonosească faptele, fiind mitul ori interesat. Unificarea valutei nu se poate face reducând coroana sub 50 de bani decât sărăcind în numele unificării poporul român de dincoace

de Carpați. Maghiarii, Oveșii și Sașii, cu un cuvânt ne-românii, chiar și reducându-le averea până la a patra parte, încât coroana să nu valoreze decât 25 fileri, tot ar mai rămânea cu ceva. Ei sunt bogății. Dar Românii dela opincă până la vâdăică ar deveni cerșitori și sărăntoci. În loc de oameni liberi s'ar vedea condamnați a fi slugile Maghiarilor, Oveșilor și Sașilor.

Chestia aceasta are însă și o altă latură. Dările pe cari le plătește poporul de dincoace de Munți și din Bucovina, atât dările directe cât și cele indirecte, sunt cu mult mai mari decât dările din vechiul Regat.

Din aceste dări s'a plătit și s'au susținut întregul aparat administrativ, justițiar etc. etc. dincoace de Munți, căci guvernul central nu a contribuit dela Unire încoace de-atâta cu un miliard și ceva pentru Transilvania, pe teritoriul căreia se găseau peste 100.000 de soldați cu tot aparatul de rechiziție. O sumă mică, dacă ne dăm seamă cât a costat spre pildă numai în ținerea căilor ferate, ale minelor etc. și cât de redusă este valoarea banului.

Cât timp să mai țină această deosebire în chela de dări? Cum să urmărim ca să plătească și populația din restul României întregite în aceeași măsură dări directe și indirecte ca și poporul din Transilvania, Banat și părțile ungurene alipite prin hotărîrea dela Alba-Iulia de vechiul Regat? Iată grija cea mare a guvernului prezidat de mine.

Mai sunt și alte chestii economice ce ating foarte simțitor interesele mari ale poporului de dincoace de Munți chestii cari chiar și în mijlocul grijiilor mari și al muncii istovitoare de cari eram copleșit, cât am stat la Paris și Londra, mă nelinișteau și a căror deslegare nerocoasă speram să o pot găsi. Căci numai găsind-o, ar fi putut guvernul prezidat de mine să încerce a pune brza la trănicioare ale unei serioase lucrări de unire. Fără de găsirea unei astfel de căi de plecare și potrivită cu starea materială, unirea în loc să se facă în mod nepărtinitor, s'ar întârzia și s'ar compromite. Cu decrete-legi nu se poate face peste acest adevăr.

Cum au urmat Ungurii în privința Transilvaniei, o știm cu toții. Statul, cu toate mijloacele ce avea, căuta să protejeze pe Maghiarii din Ardeal pentru majoratul lor, că lăsa un ținut muntos față de șeful Ungariei. Conducerea întregii vieți de stat în Transilvania era în mâna Maghiarilor transilvăneni, din ministerii până la comună.

Cei storși am fost și pe atunci noi Români Transilvăneni. După ce, precum am zis, situația economică a Transilvaniei și azi e aceeași — țară muntoasă legată de țară de șes — numai întoarce cu 180 grade mai spre răsărit, fiecare guvern român are datorită ca pentru poporul român transilvănean să întoarcă în mod mulțumitor cu 180 grade și roata sorții economice financiare. Să oprească profitul leului în piguba coroanei ca să nu pierdă Românii de dincoace de Munți încă câteva miliarde peste cele pierdute, să grijesc unificând valuta ca să nu fie pigubit acest popor mult încercat, din nou, cu miliarde și să înceapă „unificarea” unificând dările, ori sporindu-le pe cele din Țara veche, ori scăruindu-le pe cele de dincoace de Munți. Să nădăjduim că domni Tăslăvanu, Moldoni și Goga vor ști cu vederi de bărbat de stat, să deslege aceste probleme fundamentale ale unificării.

Unificarea reală este aceea a coordonării frățești a condițiilor financiare și economice. O dată înfruptată această Unificare reală, cea ideală, a sentimentelor se va încheia de sine.

Dar nu prin decrete legi!

Așa spune dl Dr. Alexandru Vaida-Voevod. Partizanii ardeleni ai Generalului Averescu ar fi bine să citească cu atenție și să cugețe bine asupra problemelor amintite de dl Vaida, care desigur știe cu câtă „dragoste” volest să ne „unifice” unii frați din vechiul regat. Atunci desigur, că s'ar reagândi mai bine: A sosit oare momentul să ne dăm în brațele unui partid din vechiul regat? Oare milioane de cetățeni, cari trăiesc sub alte împrejurări, pot

să se contopească peste noapte cu un partid de dincolo de Carpați?

Pe dl Goga, ajuns ministru, l'am rugat, ca pe lângă poezii, să se ocupe mai desaproape și cu chestiile economice iar atunci nu se va mira, că o seamă din foștii lui cunoscuți vechi nu l'urmează, ci în loc să se vadă înconjurat de oameni independenți, ajunge asaltat numai de oameni, cari fug după „proșops-ală”, slujbe mai mari (vezi o pildă și în „Răvașul săptămânal”) și alte slăbiciuni omenești.

Răvaș săptămânal

Impresii dela Alba-Iulia și altele.

Congresul partidului național m'a pus pe drumuri. Nici nu se putea altcum. Ce se petrece la o astfel de adunare trebuie să vezi în persoană, altcum nu poți critica sau apăra cu destulă convingere. De altcum, despre Congres se scrie la alt loc, al foii. Sarcina aceasta a căzut pe capul altcuiva. Eu voesc să scriu, la acest loc numai unele impresii personale dela Congres și de pe drum, cum și cecece am vorbit cu unul sau altul.

În jurul Congresului nu s'a produs mult alaiu. Nicăiri muzică, părazi bandiere. Și a fost foarte bine. Toți delegații se salutau — mulți după revederi îndelungate, — cu bucurie, întrebându-se de una sau alta. Dar fiecare purta pe față pecetea seriozității zilei. Fiecare știa, că hotărârile Congresului de acum înseamnă un nou început în viața politică a Românilor din partea apuseană a României întregite.

În fine hotărîrea s'a dat: partidul național se susține neatins, programul se prefăce amăsurat noilor stări din România-Mare, iar persoanele dela conducere se înlocuiesc în bună parte cu puteri tinere.

Mie personal, o spun drept, mi-ar fi plăcut se vadă o prefacere și mai mare a persoanelor dela conducere, iar în Congres o discuție mai lungă asupra situației. Considerând, însă, o seamă de împrejurări, mă mulțumesc deocamdată și cu atâta: primirea sau cu alte cuvinte delăturarea persoanelor odioase s'a început. În locul lor a intrat un Agârbiceanu, Voicu Nițescu, Moldovan, Dobrescu. Aceste sunt suflete, cari promit mult pentru viitor.

Că în Congres nu s'a încins o discuție mai lungă, e din multe puncte de vedere regretabil. Dar cauza a fost timpul înaintat bată l'părdălnicul de timp. A ținut mult de baterea în comisia de 40, iar cu considerare la cece venise numai pe o zi, a trebuit ca încă Sâmbătă noaptea să se închidă congresul.

În schimb au fost vii discuții în ședințele Marelui Comitet Electoral, care în decursul zilei de Duminică a ținut două ședințe, când s'a discutat amănunțit asupra situației din toate punctele de vedere. S'a ales Comitetul central, s'au luat hotărâri în chestia candidărilor la alegeri, organizarea partidului etc.

Ei, d'apoi frate dragă, eu la Alba-Iulia n'am căutat să vorbesc numai cu domni, ci m'am îndesat și printre frați țărani, din cari m'am născut și de cari mă țin.

Așa am făcut spre pildă Duminică dimineața. În piață lângă cafeneaua Dacia, văd un grup de țărani vorbind foarte aprinși. Mă apropiu de ei. Discutau de reforma

agrară. Ei, asta-mi place mie, fiindcă știu că dela reforma agrară atârna mult viitorul neamului.

Oamenii noștri vorbeau însă foarte nemulțumiți cu privire la arândarea pământului în Alba-Iulia și jur. Așa spunea unul spre pildă: Un domn colonel a primit un jgâr de pământ, fiindcă avea o vacă, iar eu, care n'am deloc nu voiau să-mi dea. Și a trebuit multă vorbă, până ce i s'a luat Coloneului pământul.

Alui spunea că s'a dat unor mese-riști pământ, fiindcă se aveau porci, iar pe ceealaltă parte sunt încă țărani, cari n'au putut primi pământ.

Din parte-mi am căutat să îmi lămuresc: arândarea în anul acesta s'a făcut iute, din cauza timpului scurt. Poate nu s'au înștiințat toți la vreme, ori cine știe ce au înțeles. Altcum nu se poate, ca un domn se capete pământ înainte de ce ar fi căpătat un țaran. De altcum lucrul de capetenie este la adevărata împărțire a pământului, când totul se va cere mai cu deamărunț. Pe atunci să se înștiințeze fiecare din vreme și să se apere interesul lui.

*

Pi când din mijlocul acestor harnici țărani, dornici de lucru în pământul lor, mă întâlnesc cu un domn cunoscut de prin țara părintelui Lucaciu. După ce ne am sălutați îl întreb: Ce mai faceți pe la DVoastră? Mai bine ca în trecut?

Bine și nu prea, îmi răspunde el. Până acum am avut un prefect așa ca el, iar acum avem unul numit pe sprânceană. Și anume prefectul de acum fusese mai înainte subprefect și șef de... (gâci ce?) alimentație. Acesta avea un frate care sub domnia ungurească nu se arăta din Budapesta, unde avea post unguresc. Acum, sub domnia românească, l-a părănit subprefectul se ajungă candidat de deputat oficios al partidului național (durere!) și a eșit deputat.

Ajuns la București, domnișorul nostru venit dela Budapesta, a lucrat foarte mult... Cu prima ocazie a trecut la Averescani, de unde, desigur ca mulțumită fratelui subprefect, care îl părănise se ajungă deputat național, acum a căutat și el să lăpănească pe fratesău (la Averescu sau... Goga), cari l'au ridicat pe fostul subprefect la rangul de prefect dând jos pe prefectul vechiu...

Ei, vezi, așa mai înțeleg se faci politică din... convingere. Nu înzadar avem zicala: o mână soală pe ceealaltă... Numai cât cu astfel de caractere nu ajungem departe, domnilor! Halal de astfel de politicieni! Chiar și atunci, când, desigur în urma serviciilor de partid, se capătă câteva vagoane de cucuruz pentru județ, cum auzim că s'a întâmplat în cazul de sus acum câteva zile. (În județul acesta s'ar fi trimis în zilele trecute mai multe vagoane de cucuruz, bune pentru populație, care trebuia să le capete de mult, dar nu mai puțin bune ca mijloc de propagandă în fața alegerilor.)

*

Multe așa mai avea se spun, ce am văzut și auzit la Alba-Iulia și pe drum. Dar mai las și pe alădată. Acum numai încă câteva cuvinte, despre ce am găsit acasă, când m'am întors la vatră.

Toată lumea aștepta curioasă se audă ce s'a petrecut la Alba-Iulia. Doar nu e așa ușor a te despărți, pentru lucruri mă-

runie, de partidul care ne-a ajutat să ajungem zile mai bune ca în trecutul unguresc.

În fine am aflat, că Vineri în preajma Congresului dela Alba-Iulia, s'au întrunit la adunarea Averescanilor din Sibiu vreo... două duzine de oameni din județ. S'a ales și un Comitet județan averescan, din care grosul sunt tot preoți, oameni de cinste, dar, mi se pare, puțin orientați politicește și mai puțin prevăzători în viitor. Astfel fiind, durere, mi e teamă și mie, după cum a zis unul dintre acei preoți: de acum încolo se începe spălarea rușilor murdare în ziua mare și în feja la toată lumea.

Cine e, însă, de vină, dacă o seamă de oameni în zile mari se pierd în lucruri mărunte?

Sfredeluș.

Publicație.

Dela Comendura Pieței primim spre publicație o interesantă publicație care tradează foarte mare »libertate« pentru alegeri și asupra căreia vom mai reveni. »Publicația« e următoarea:

În vederea campaniei electorale întrunirile publice sunt permise numai în local acoperit și numai pe baza unei înștiințări prealabile a Comendurilor de Garnizoane respective, dela care se va cere autorizația pentru ținerea întrunirii cu cel puțin 5 zile înainte de ziua întrunirii.

Vinovații de eșecul acestor dispozițiuni se vor pedepsi conform legii și ordinelor în vigoare.

Comandantul Pieții Sibiu
Colonel (sa.) Dimitriu.

Un răspuns și o lămurire.

În zilele din urmă mi s'a scris și spus personal din partea mai multor oameni de ai noștri, să candidiez de deputat la cercul Rășnărilor sau în alte vreo două locuri. Acestora le răspund următoarele:

Eu nu m'am gândit la așa ceva. Îndeosebi cele văzute la București înainte de Paști, când vreo 10 zile am stat acolo, m'au mâhnit foarte mult, fiindcă eu așteptam și îmi închipuiam anii trecuți, când din cauza acestui ziar, ce spăra cauza românească, am suferit atâtea umiliri. În sufletul meu vedeam o altă Românie mare, cu alte idealuri, cu altă morală.

Când colo, ai văd răsunări personale, certuri mărunte fuga după îmbogățire nemeritată. Iar luptă ideală sau muncă cinstită c'am palmă, dacă la cutare cauză să lăcămărești fapte, iar nu vorbe umflate...

În fața acestor stări nu sunt încă hotărât să iau drumul spre București, unde pe o seamă de cameni superficiali, de cari foarte mulți s'vrem, cu greu îi poți convinge de contrariu. Fapt este, că mulți se ocupă numai de politica mare (în realitate foarte mică, a certurilor personale), uitând cu deservărire, că fericirea unei țări atârna dela situația economică.

Imprejurarea, că chestiile economice, industriale și comerciale așa tare sunt lăsate la o parte, m'a îndemnat ca după întoarcerea dela București să scriu cele apărute în numărul de Paști și cel următor. (Mai naște, fiind mereu dus de acasă, eu am scris puțin în foale.) Cele scrise le am subscris, contrar obiceiului meu de mai naște, fiindcă sunt conștient de cele spuse, având încă o mulțime de dovezi în rezervă.

De prezent mă bucur, că chestia cu regularea cursului coroanel și a leului agită cercul tot mai largi. Tot mai mulți încep a vedea, că ael e izvorul atâtor rele, ce ne-au cuprins. La alt loc al foil se publică chiar părerile dlui Vaida în legătură cu situația economică a Ardealului.

De altcum, asupra unei eventuale candidări mă voi putea pronunța sigur numai peste câteva zile.

Nicolae Bratu.

Informații

Hotărârile comitetului electoral în fața alegerilor.

Acest comitet a ținut Duminecă două ședințe, înainte și după amiază, discutând chestii de deosebită însemnătate pentru partid.

S'a hotărât, ca membrii comitetului electoral să se pună în legătură cu membrii partidului din județe, având să hotărască apoi asupra candidaților, pe cari să le înștiințeze de grabă Comitetului central la Cluj.

Fiecare comitet județan sau cercual, în cazuri necesare, să se adreseze pentru lămuriri Comitetului central, trimițând curieri speciali.)

*

Asupra înțelegerii la alegeri cu alte partide, Comitetul electoral a hotărât următoarele:

În înțelesul hotărârii votată de congresul partidului național român, în lupta electorală contra guvernului Averescu va sprijini cu cea mai mare tărie partidele contrare guvernului. În primul rând va da întreg sprijinul său partidului naționalist-democrat de sub conducerea dlui Nicolae Iorga și celui țărănesc de sub conducerea dlui Mihalache, precum și partidelor democratice naționale din provinciile alipite Basarabia și Bucovina.

De altă parte, partidul național român, în lupta electorală ce ne stă înaintă, cere și așteaptă pentru sine sprijinul partidelor sus amintite.

Serbătorirea oștii române la Oradea-mare. În una din zile săptămânii trecute, impleinându-se un an dela intrarea victorioasă a trupelor noastre în orașul Oradea-mare, autoritățile, cărturarii și poporul din acel oraș au serbat cu toată solemnitatea cuvenită ocazia desrobirii poporului nostru de pe acele platuri. S'au rostit rugăciuni și cuvântări de slavă pentru oștire, a răspuns generalul Moșola în numele armatei iar seara s'a încheiat serbarea prin o masă, la care au participat toți ofițerii și mulți locuitori din Oradea mare.

De ce nu s'au scos coroanele din circulație? Într'un articol sub titlul de sus, publicat în numărul 17, ceream lămuriri dlui Vlad și Lăpădat. Lămuririle dlui Lăpădat le am dat în numărul trecut, ale dlui Vlad n'au sosit încă. Am primit însă ieri următoarea telegramă: »Răspunsul meu îl veți primi prin poștă. Aurel Vlad.« — Până Joi la încheierea foil n'am primit nimic. Cele ce vor sosit, pot apare deci numai în numărul viitor.

Amânarea alegerilor. Se susține, că alegerile în Ardeal se vor amâna cu o săptămână. Noile cercuri nu sunt încă împărțite. Alegerile se vor ține numai în 4 Iunie.

Di Dr. Lucian Borcia, în urma disolvării Consiliului Dirigent fiind absolvat de funcția de secretar general, pe care a ocupat o, s'a însoțit la Sibiu și și-a reînceput praxa de avocat.

Teatru în Sibiu. Binecunoscuta Companie dramatică română I. L. Caragiale va da, cu concursul dozoarei Valeria Salater și a dlui Const. Mărculescu, trei reprezentațiuni în teatrul oăsenesc din loc. Vineri acum se joacă »Serisorea perdută, comedie de I. L. Caragiale; Sâmbătă »20 de zile de răcoare, comedie de Hennequin; Duminecă »Dragostea învinge, piesă de A. Capus. Începutul în fiecare zi la ora 8 1/2 seara. Bilete se află de vânzare la Librăria »Foaia Poporului« și seara la casă.

Indreptare. În mai multe fol s'a tipărit pe pagina 5 titlul »Partidele luptătorilor trecuți« în loc de »Pildele luptătorilor trecuți«, ceea ce prin aceasta îndreptăm.

Urcarea taxelor de vamă. Consiliul de miniștri a hotărât, în urma propunerii ministrului de finanțe, ca să urce deodată toate taxele de vamă de cinci ori atât cum au fost până acum.

Ce fac Maghiarii? Ministerul Instrucțiunii publice din Budapesta, voind a arăta în fața strălănișii, că Ungurii sunt mai cumini decât naționalitățile din fosta monarchie, a hotărât să organizeze expoziții, concerte și alte producțiuni artistice maghiare în Elveția, Olanda și alte țări.

Pe de altă parte, agenții maghiari trimiș de guvernul din Budapesta în Ardeal, încearcă a așăta poporul și muncitorimea. Foarte bucuros ar dori ei o mare grevă pe ziua de 1 Mai, mângâindu-se, că în chipul acestei armate lui Horthy ar putea da asalt împotriva României. Vișuri zadarnice!

Reducerea armatei italiene. În curând va fi reorganizată armata Italiană, care va fi redusă pentru timp de pace la 150 mii de oameni și serviciul militar va fi stabilit la 8 luni și chiar la 6 luni pentru cei cari au o pregătire militară îndestulătoare. Întregă armată va consta din 10 corpuri de armată.

Fosta împărăteasă germană bolnavă. Fosta împărăteasă a Germaniei e grav bolnavă de inimă. Sifilitul poate să-i vie dintr'un moment într'altul. Boala fostei împărătese s'a îngreunat din cauza certurilor între copiii săi și soțiile lor. Keizerul în același timp e foarte depresat (ebătut). — Aliații sunt hotărâți să așeze pe fostul Kazer în coloniile olandeze.

Aviz invalizilor de război. Se face cunoscut invalizilor de război cari au făcut deja cereri la Insp. III Armată sau la Corpul

de Armată, ca să li se dea căruțe de reabilitare, să se prezinte cel mai târziu până la 10 Mai la Depozitul material Sibi u spre a primi căruțele de care dispune Corpul de Armată.

Comandantul corpului de Armată.

Dela poliția din Sibiu primim spre publicare următoarele știri: S'a găsit: 1 iepure, 25 coroane 1 carte, 1 cingătoare. — S'a pierdut: un mânz negru pe frunte cu o stea albă; un câine (Bulldog) alb și galben; în 18 Aprilie s. c. (Brückengasse până în Waisen Zib'ngasse și Primărie, Blauestadthaus, Bruckenhalsgasse și Quergasse) un lăcș scurt de aur cu un medalion rotund. Găsitorul răsplătit.

Redactor responsabil: Nicolae Bratu.

Editura și tiparul: „Tipografia Poporului”

Cenzurat de: Bratu.

Publicațiune.

Nr. 206/920 prim. com. Morile de apă ale comunei Sebeșul de sus, județul Sibiu, cu 3 petri, se vor esarânda pe calea licitațiunei publice la 23 Maiu 1920 d. a. ora 2 în cancelaria comunală, pe timpul din 1 Iulie 1920 până la 30 Iunie 1923.

Prețul strigării cor. 2000.—. Vadiul 10%.

Condițiunile în detalii se pot vedea la primăria comunală.

Sebeșul de sus, la 20 Aprilie 1920.

Primăria comunală.

De vânzare

1 pat frumos de brons, un dulap antic de haine, o pereche de ghete bărbătești, un roc civil și diverse haine militare, str. Schewis Nr. 8, etajul I.

Publicare de licitație.

Comuna Racovița dă în arândă pe calea licitațiunei publice, ce se va ține la 6 Mai 1920 la 2 ore d. a., cârciuma comunală pe 3 ani de zile. Prețul de strigare 2000 cor. anual. Condițiunile mai deaproape se pot vedea la Primărie.

Primăria comunală.

Casă de vânzare.

Casa de sub No. 1 Rosmaringasse și Kempelgasse No. 19 se vinde din mână liberă, local de cârciumă constituită din trei odăi și pivniță, două odăi de locuit. Afară de acestea sunt locuințe pentru 3 familii provăzute cu conduct de apă și șor pentru vite, și grădina pentru legume. Doritorii să se adreseze la Constantin Aldea, Săliște, Str. Vale No. 1100, sau la Nr. casei Loco.

Anunț.

Muzicant bun Plutonier Basist Fa, caută angajament la regiment, merge ori unde cu leață de 250 lei pe statul muzicei, și toate drepturile ce se cuvine. Merge numai la muzică bugetară. Răspundeți: Plutonier Constantinescu Regimentul Vânători de munte, Brașov.

Cine știe ceva?

despre sold. Ion Dănilă din comuna Măgarei. A servit la reg. 31. batalionul 3, căzut prizonier în Italia în 1916, a fost dus în lagărul din Avezzano, de acolo fiind transportat în orașul Nivolle Provincia de Pavie. Italie de unde nu mai știu nimic de dînsul, cine știe ceva să binevoiască a scrie la mama lui Paraschiva Dănilă, Măgarei, p. Birghiș, județul T.-Mare.

De subț intrarea porței

casei mele s'a furat Luni, în 19 l. c. după masă 1 balot de hârtie de copertă 120 kgr. 50x70 culoare violetă. La caz că s'ar imbia hârtia aceasta spre vânzare, rog să fiu avisat. Librărie de editură și tipografie W. Krafft, Sibiu.

Bere, vin, spirt și rachiu

vinde

Thomas Binder și fil
SIBIU, Strada Dumbrava (Jungferwaldstrasse) Nr. 17

Oferim pentru liferare promptă:

- 2 bucăți Mașini cu aburi, presiune mare și presiune mică, stabile, à 150 cai putere cu câte 2 cazane sistem Boiler de 11 m lungime și 1.20 m diametru, din tînchea groasă de 10 mm.
- 5 bucăți Stabilimente de chereștea, de 14, 18 și 24 țoli, fabricat Langfelder și Topham.
- 4 bucăți Feresteauă circulare, fabricat de fer.
- 1 buc. Mașină-rânde de tâmplărie, fabricat Langfelder.
- Diferite transmisiuni cu diametru de 65—120 mm dimpreună cu postament și roată pentru curele.
- 1 Vagon de șini industriale, 7 kg greutate cu tot materialul mărunt.

SCHIEB, fabrică de mașini s.p.a.
SIBIU, strada Sării Nr. 37.

Căpitan de rezervă **Baltaretu Nicolae, avocat** fost St. Comisar Regal Raportor la Curtea Marțială a Comandamentului Trupelor din Transilvania.
!! Plădează înaintea tuturor Curților Mațiale din Transilvania și !! Angajează recursurile pentru Curtea Superioară din București.
CONSULTAȚIUNI: București, Str. Cezar Bolliac 14, Sibiu, Str. Șaguna 7.
8-10 a.m., 7-8 p.m.

2 ucenici de tâmplărie

Gustav Landmann, Ulița nouă Nr. 8 Sibiu.

Dăscăliță

văduvă, tinăra, caută loc de găzduire la o femeie ori bărbat singur. Adresa se poate afla la adm. „Foaia Poporului”.

TRAIAN MARIAN
PRIMA FABRICA ROMÂNĂ DE LICHER ȘI RUM
Str. Turnului 48 SIBIU Casele proprii

Recomand beuturile mele
Cognac, Rum, Drojdii, Șligoviță, Trevere
și tot felul de licheruri. — Diferite
Vinuri renumite de masă
de Drăgășani, de pe Târnave și din Bănat.
Frați români, sprijiniți industria și comerțul român.

DESPĂRTĂMÂNTUL MAȘINELOR AL REUNIUNEI ECONOMICE SĂSEȘTI ARDELENE :: SIBIU

Bioul și depozitul:
STRADA SĂREI, No. 22

Cel mai mare magazin de vânzare pentru mașini și unelte de agricultură din Ardeal!

Adresa scrisorilor:
Despărțământul Mașinelor

Furnizăm toate felurile de pluguri, adică: Pluguri de Balcan pe o brazdă, „HOHENHEIMER”, pluguri schimbătoare (sistemul RIEGER) și pluguri schimbătoare „Rudhalo”, precum și pluguri de oțel pentru una sau mai multe brazde, în toate executările, asemenea grăpe, ghilouri, mașini de sămănat grâu și porumb (cucuruz), sfărâmătoare de porumb, mașini de tăiat paie diferite feluri, mașini de tăiat napi, greble de fân (pentru cai), mașini de cosit iarbă, mașini pentru legat snopii, mașini de treerat de mână și cu vârtel, ciure și altele.

Afară de mașini și unelte pentru agricultură mai furnizăm: toate felurile de uleiuri pentru uns mașinile, ulei de în fierț (Firnīs), ulei de rapiță, unsoare consistentă „Tavotte”, unsoare de căruță, carbid, gunoia artificială, vitriol de cupru (piatră vânăță), șurupuri de potcoave, etc., precum și șine de căi ferate uzate, în toate dimensiunile, în locul traverselor.

Dar țărânul deștept pentru convingerea lui, va face bine, înainte ce va cumpăra articolele pentru agricultură de care are trebuință, va vizita depozitul nostru, sau ne va scrie, pentru a-i trimite oferta noastră de marfă. Firma noastră s'a fondat numai pentru scopul că țărânii să fie bine și avantațioși-serviți.